

Keywords: Supreme Court, entering, storage, premises, courtyard, telecommunication well, indirect entering.

DOI: 10.33766/2524-0323.96.128-137

УДК 342.951

Стеблянко А. В., доктор філософії з права, асистент кафедри фундаментальної юриспруденції та конституційного права Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету (м. Суми, Україна)

e-mail: a.steblianko@yur.sumdu.edu.ua

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-5080-0490>

Горобець Н. С., доктор філософії з права, викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету (м. Суми, Україна)

e-mail: ns.andriychenko@yur.sumdu.edu.ua

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-0282-2775>

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ МЕТОДИКИ ВЗАЄМОДІЇ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ З ФІНАНСОВИМИ УСТАНОВАМИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ЗЛОЧИННИХ ДОХОДІВ В УКРАЇНІ¹

Стаття присвячена питанню необхідності розроблення методики взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів в Україні. Проаналізовано структурні елементи методики, до яких віднесено суб'єктів взаємодії, правову основу взаємодії, мету та завдання сторін взаємодії, принципи взаємодії, рівні взаємодії, напрями взаємодії, форми взаємодії, права й обов'язки взаємодіючих сторін, відповідальність суб'єктів взаємодії, критерії оцінювання ефективності взаємодії.

Ключові слова: банківська таємниця, громадська думка, ефективність взаємодії, критерії взаємодії, методика, фінансова система.

Постановка проблеми. Сучасний стан адміністративного законодавства, що регулює відносини у сфері взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів в Україні характеризується своєю фрагментарністю, а не комплексним характером, що обумовлено відсутністю чіткого законодавчого врегулювання взаємодії між вказаними суб'єктами. Відповідно, проблема його удосконалення є досить актуальною для нашої країни та потребує поглибленого дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дане питання комплексно розроблено не було, однак окремим його аспектам приділяли увагу В. М. Олійник, О. М. Резнік, В. В. Сухонос, О. В. Тарасенко та інші. Зокрема, зазначається, що з ура-

---

¹ Виконано в рамках проєкту «Розробка методики взаємодії правоохоронних органів України щодо протидії легалізації злочинних доходів» (номер державної реєстрації 0120U100474).

хуванням специфіки злочинів у сфері легалізації злочинних доходів доцільно вести мову про складність розслідування зазначеного злочину, але відсутність методики лише ускладнює ситуацію. До того ж практика свідчить, що методика попередження зазначеної категорії злочинів вимагає нових наукових підходів і сучасних знань про способи вчинення зазначених діянь.

Зважаючи на викладене, доходимо висновку, що проблема відсутності методики взаємодії між досліджуваними нами суб'єктами не нова, а останні наукові доробки загалом акцентують увагу на відсутності відповідної методики та необхідності її розроблення, не деталізуючи змісту.

Формулювання цілей. Метою статті є обґрунтування необхідності розробки методики взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів в Україні з наступним виокремленням і конкретизацією її структурних елементів.

Виклад основного матеріалу. Говорячи про взаємодію банків, інших фінансових установ і правоохоронних органів в Україні загалом, на сьогодні питання, пов'язані зі взаємодією вказаних суб'єктів, знаходять своє відбиття у положеннях різних нормативно-правових актів. Але деяка розпорошеність цих норм ускладнює їх пошук практичними працівниками, і вони витрачають багато часу на аналіз та подальше застосування цих приписів на практиці. До того ж відсутність дієвого й зрозумілого механізму взаємодії правоохоронців з фінансовими установами у сфері протидії легалізації злочинних доходів обумовлює низьку ефективність їхньої діяльності щодо виявлення, припинення та розслідування фактів легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом. Водночас до затягування процесу отримання інформації призводить відсутність чітко визначеної процедури обміну нею, що, як наслідок, лише сприяє приховуванню злочину й уникненню відповідальності винними особами.

Відповідно, доцільно вести мову про складність розслідування зазначеного злочину, а відсутність належних методичних розробок ще більш утруднює його [1, с. 149]. Отож доцільним є розроблення методики взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами у сфері протидії легалізації злочинних доходів, у якій відобразатимуться основні аспекти взаємодії, що будуть ґрунтуватися на наукових розробках учених, позитивному та перевіреному досвіді інших країн. Розробка та впровадження вказаної методики сприятиме більш високому рівню правозастосування з боку правоохоронних органів, а також впливатиме на ефективну й результативну співпрацю останніх із фінансовими установами у сфері протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом.

Перш за все, методика повинна передбачити перелік суб'єктів, на яких поширюється її дія, а також положення про правову основу взаємодії між ними. Також у методиці потрібно передбачити мету, завдання, принципи взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами у сфері протидії легалізації злочинних доходів. Мета взаємодії має бути похідною від мети діяльності кожного з суб'єктів й не повинна суперечити чинному законодавству у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. З огляду на ці міркування, мету взаємодії названих суб'єктів необхідно закріпити таким чином: «Мета

взаємодії правоохоронних органів і фінансових установ полягає в забезпеченні такого стану фінансово-економічної безпеки держави, при якому легалізація злочинних доходів не є ризиком, який завдає істотної шкоди безпеці держави; забезпеченні захисту прав і законних інтересів індивідуальних і колективних суб'єктів». Саме на основі мети мають бути розроблені завдання, що сприяють її досягненню. У зв'язку з цим вважаємо, що таким завданням має бути підвищення ефективності взаємодії між взаємодіючими суб'єктами, що можливе через спільні обговорення нових способів легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, вироблення стратегії протидії та боротьби з вказаними діями тощо.

Важливим елементом методики, яку доцільно розробити, мають стати також принципи, на яких ґрунтується взаємодія між зазначеними суб'єктами. Вважаємо, що в методиці необхідно закріпити загальні та спеціальні принципи взаємодії правоохоронних органів і фінансових установ. Водночас серед загальних принципів обов'язково мають бути такі: законність, гуманізм, гласність. Указані принципи загалом універсальні для всіх правовідносин у державі та не потребують додаткових пояснень. Натомість особливу увагу необхідно приділити спеціальним принципам взаємодії. Зокрема запропонована методика має передбачити такі спеціальні принципи взаємодії правоохоронних органів і фінансових установ:

1) предметність, сутність якого полягає в поєднанні зусиль суб'єктів взаємодії на основі конкретних фактів й отриманої інформації, що становить взаємний інтерес;

2) плановість, реалізація якого дозволить встановити послідовність реалізації висунутих цілей, визначити організаційно-тактичні основи використання сил та засобів на кожному етапі взаємодії, шляхи й терміни вирішення поставлених завдань, реалізувати намічені цілі найбільш раціональним шляхом [2, с. 516];

3) скоординованість дій та розмежування компетенцій. Важливість цього принципу пояснюється центральним місцем координації в механізмі взаємодії. Скоординованість надає такій співпраці стійкого та цілісного характеру, забезпечує оптимальний розподіл функцій у сфері боротьби з правопорушеннями. Водночас, володіючи однією метою, взаємодіючі суб'єкти наділені специфічними, чітко визначеними повноваженнями, мають власні функціональні обов'язки, і тому, згідно з даним принципом, їм дозволено те, що прямо передбачено в законі, і вони повинні діяти лише в межах своєї компетенції [3, с. 116-117];

4) пропорційна відповідальність за наслідки взаємодії, яка передбачає відповідальність лише за той обсяг роботи, котрий був покладений на суб'єктів взаємодії в межах їхньої компетенції [2, с. 517].

Далі вважаємо за необхідне визначити в методиці рівні взаємодії між правоохоронними органами та фінансовими установами у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом в Україні. Необхідність визначення на підзаконному рівні таких рівнів пов'язана з тим, що вони суттєво спростять взаємодію між указаними суб'єктами, адже кожен із суб'єктів розумітиме, куди саме необхідно звертатися із запитом для отримання інформації.

Варто зауважити, що специфіка рівнів взаємодії обумовлюється системою кожного правоохоронного органу, закріпленою законом, а також банків та інших фі-

нансових установ, які взаємодіють між собою. Зокрема, у Законі України «Про Національну поліцію України» визначено, що систему органів поліції складають центральний орган та територіальні органи, причому останні створюються як юридичні особи публічного права в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районах, містах, районах у містах та як міжрегіональні [4]. Це свідчить про доцільність виділяти центральний, міжрегіональний, регіональний і місцевий рівні взаємодії органів поліції з фінансовими установами, що обумовлено структурною побудовою вказаного правоохоронного органу.

Структура Національного антикорупційного бюро України (далі – НАБУ), відповідно до однойменного закону України, складається з центрального й територіальних управлінь, водночас останніх створюється не більше семи, а їх юрисдикція охоплює визначені в рішенні Директора НАБУ області України, Автономну Республіку Крим, міста Київ і Севастополь [5]. Зважаючи на вищевикладене, очевидно, що рівні взаємодії НАБУ з фінансовими установами помітно відрізняються від рівнів взаємодії органів поліції із зазначеними суб'єктами. Для НАБУ наявність місцевого рівня взаємодії є, швидше, винятком, ніж правилом, оскільки його органи на місцях створені лише в містах Києві та Севастополі, тоді як міжрегіональний рівень є переважачим, що підтверджується його організаційною структурою. Так на сайті НАБУ міститься інформація про створення лише Львівського, Харківського, Одеського територіальних управлінь. Зокрема, повноваження Харківського територіального управління поширюються на Харківську, Сумську, Полтавську, Дніпропетровську, Запорізьку, Луганську та Донецьку області.

Схожою є ситуація також у діяльності Державного бюро розслідувань (далі – ДБР). У Законі України «Про Державне бюро розслідувань» закріплено, що систему цього органу складають центральний апарат, територіальні управління, спеціальні підрозділи, навчальні заклади, науково-дослідні установи. Водночас територіальні управління ДБР створюються з юрисдикцією на декілька областей. Зокрема територіальне управління розташоване в місті Полтаві поширює свою діяльність на Дніпропетровську, Полтавську, Сумську та Харківську області [6]. Тобто ми фактично говоримо про центральний і міжрегіональний рівні взаємодії ДБР з банками та іншими фінансовими установами.

Пропонуємо ще розглянути структуру Служби безпеки України (далі – СБУ) для виокремлення рівнів взаємодії її органів з Державною службою фінансового моніторингу України, Національним банком України, банками та іншими фінансовими установами. У ст. 9 Закону України «Про Службу безпеки України» передбачено, що систему СБУ складають центральне управління, підпорядковані йому регіональні органи, органи військової контррозвідки, військові формування, а також навчальні, науково-дослідні та інші заклади СБУ [7]. Відповідно, доцільно виділяти загальнодержавний і регіональний рівні взаємодії вказаних суб'єктів.

Наступним елементом, що має міститися в методичі та зумовлений потребою у визначенні основоположних орієнтирів здійснення взаємодії, мусять бути напрями взаємодії – стратегічний і тактичний. Стратегічний напрям діяльності в зазначеній сфері включає інформаційно-аналітичну роботу, а тактичний – проведення оперативного-розшукових заходів з метою виявлення злочинів, які посягають

на фінансово-економічні інтереси держави, їх припинення, належне документування та розслідування [8, с. 267–268].

З метою підвищення ефективності взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами, варто в методиці окреслити форми, у яких вона має відбуватися, а саме: 1) взаємний обмін інформацією у сфері протидії легалізації злочинних доходів; 2) проведення спільних нарад і робочих зустрічей; 3) спільна участь у проведенні спеціальних операцій, оперативно-розшукових заходів; 4) спільна участь у семінарах, круглих столах, присвячених боротьбі з легалізацією злочинних доходів; 5) укладення адміністративних договорів; 6) нормотворчість. Кожна із зазначених форм потребує деталізації та роз'яснення обсягу повноважень у межах кожної з них.

Також необхідно визначити загальні права й обов'язки правоохоронних органів, що уповноважені розслідувати факти відмивання злочинних доходів, з фінансовими установами, де при тому окрема увага має бути зосереджена на відповідальності за невиконання чи неналежне виконання передбачених обов'язків.

Щодо відповідальності, пропонуємо в методиці передбачити, що сторони взаємодії несуть відповідальність за: 1) недодержання правил щодо передачі та збереження інформації, зокрема, що містить банківську таємницю; 2) своєчасність, повноту та достовірність переданої інформації; 3) необґрунтовану відмову в негайному наданні інформації, необхідної для своєчасного розслідування фактів відмивання доходів, отриманих злочинним шляхом тощо. Для співробітників правоохоронних органів, працівників фінансових установ підставою для настання такої відповідальності мають бути положення дисциплінарних статутів правоохоронних органів і внутрішні документи фінансових установ.

Крім того, методика, яку пропонується розробити, має враховувати також те, що за розголошення інформації, що містить банківську таємницю, передбачено кримінальну відповідальність. Відповідно до ст.ст. 231 та 232 Кримінального кодексу України (далі – КК України), указане діяння карається штрафом від трьох до восьми тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та від однієї тисячі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян із позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років [9]. Водночас суб'єктами відповідальності за вказаними нормами є особи, яким банківська таємниця стала відома у зв'язку з виконанням ними своїх обов'язків, зокрема службових. З огляду на викладене, вважаємо за необхідне зазначити, що в методиці обов'язково має бути вказано про можливість настання кримінальної відповідальності.

На нашу думку, методика взаємодії правоохоронних органів і фінансових установ має також передбачати критерії оцінювання ефективності взаємодії зазначених суб'єктів, оскільки оцінювання ефективності взаємодії є важливим інструментом контролю за ефективністю протидії легалізації злочинних доходів. На сьогодні перелік таких критеріїв відсутній на законодавчому і доктринальному рівнях, однак існують поодинокі дослідження, у яких визначаються критерії оцінювання ефективності взаємодії правоохоронних органів з іншими суб'єктами.

Тож вважаємо за доцільне першим критерієм оцінювання ефективності взає-

модії правоохоронних органів з фінансовими установами у сфері протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, вважати зменшення частки латентних злочинців, що кваліфікуються за ст. 209 КК України. У науковій літературі загалом під латентною злочинністю розуміється сукупність фактично вчинених, однак невиявлених або таких, що, внаслідок інших певних обставин, не стали відомими правоохоронним і судовим органам, злочинів, відомості про які у зв'язку з цим не знаходять відбиття в офіційній кримінально-правовій статистичній звітності. Причому, для встановлення відомостей про латентну злочинність, застосовуються статистичні, соціологічні, логіко-математичні, економічні методи [10, с. 12, 20].

Наступним критерієм, на нашу думку, має бути стан інформаційного забезпечення, оскільки однією з форм взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами є взаємний обмін інформацією у сфері протидії легалізації злочинних доходів. Важливість даного критерію обумовлена тим, що від якості, повноти та достовірності інформації про факти відмивання злочинних доходів залежить правильність прийняття рішень, зокрема й ефективність та результативність протидії цьому злочину в цілому.

З даного критерію логічно випливає наступний: швидкість реагування фінансових установ на запит правоохоронних органів надати певну інформацію, що дозволить не затягувати процес досудового розслідування та провести відповідні слідчі дії своєчасно, а також унеможливить приховування злочину й уникнення кримінальної відповідальності за скоєне винними особами.

Окрім указаних критеріїв, вважаємо за доцільне виділити такий як стан залучення суб'єктів взаємодії до співпраці з питань протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, на міжнародному рівні. Необхідність виокремлення вказаного критерію, на нашу думку, обумовлено декількома факторами: по-перше, легалізація злочинних доходів є злочином глобального характеру, а особи, причетні до нього, діють на міжнародному рівні; по-друге, з метою протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, держави об'єднують свої ресурси, урегульовують питання, які стосуються такої взаємодії на міжнародному рівні; по-третє, Україна активно намагається гармонізувати законодавство, що регулює діяльність правоохоронних органів, банківської системи, питання, що стосуються протидії та боротьби з легалізацією доходів, одержаних злочинним шляхом, до міжнародних угод, ратифікованих нею, актів Європейського Союзу.

Не менш важливим критерієм оцінювання ефективності взаємодії означених суб'єктів є критерій професіоналізму, рівень якого залежить не лише від якісного виконання повноважень співробітниками правоохоронних органів і фінансових установ з додержанням відповідних норм чи стандартів, але й від їх компетентностей, досвіду, підготовки тощо. Оцінювання ефективності взаємодії за цим критерієм є важливим з огляду на те, що досить часто правоохоронці не мають достатніх знань у сфері банківської діяльності, не володіють знаннями щодо систем моніторингу, що знижує якість розслідування відмивання злочинних доходів, а працівники фінансових установ не ознайомлені з процесом виявлення та розслідування фінансово-економічних злочинів. Якщо ж правоохоронні органи та фінансові установи регулярно обмінюються досвідом, проводять просвітницьку роботу чи навчання один для одного, однозначно можна стверджувати про належний рівень

професіоналізму взаємодіючих суб'єктів [11, с. 79].

Наступний критерій, про який доречно вести мову, це економічний ефект. У науковій доктрині пропозиція використання критерію економічного ефекту, як правило, ґрунтується на співвідношенні між сумою відшкодованих державі коштів за результатами розкриття злочину та сумою коштів, виділених на фінансування діяльності зазначених органів [8, с. 413]. Водночас для оцінювання взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами вказаний критерій потребує доопрацювання. На нашу думку, економічний ефект від взаємодії зазначених суб'єктів має місце, але він полягає в тому, що фінансування за рахунок бюджетних коштів спільних заходів правоохоронних органів і фінансових установ, зокрема проведення спільного навчання їх співробітників, є нижчим: по-перше, за суму збитків, яка могла бути завдана внаслідок легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, але була вчасно попереджена в результаті взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами; по-друге, за суму коштів, відшкодованих державі в результаті притягнення особи, винної за скоєння вказаного діяння, до відповідальності, що стало можливим лише завдяки оперативній взаємодії правоохоронних органів та фінансових установ.

Останній критерій, який дозволяє оцінити ефективність взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів, – це громадська думка, яка має за мету з'ясувати рівень довіри населення до фінансових установ як суб'єктів, що уповноважені виявляти сумнівні операції з доходами, здійснювати моніторинг фінансових операцій клієнта та правоохоронних органів, які вже безпосередньо розслідують факти легалізації злочинних доходів [11, с. 79].

Висновки. Таким чином, з метою усунення прогалини адміністративного законодавства, що регулює відносини у сфері взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів, вбачається за доцільне розробити методiku взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами у сфері протидії легалізації злочинних доходів. Вона стане передумовою для підвищення ефективності діяльності взаємодіючих суб'єктів у досліджуваній нами сфері, що, своєю чергою, призведе до покращення умов розвитку фінансової системи та матиме позитивний вплив на зростання рівня життя населення України. Водночас структурними елементами зазначеної методики мають стати: 1) суб'єкти взаємодії; 2) правова основа взаємодії; 3) мета та завдання сторін взаємодії; 4) принципи взаємодії; 5) рівні взаємодії; 6) напрямки взаємодії; 7) форми взаємодії; 8) права й обов'язки взаємодіючих сторін; 9) відповідальність суб'єктів взаємодії; 10) критерії оцінювання ефективності взаємодії.

Використані джерела:

1. Сухонос В. В. Легалізація злочинних доходів у банківській сфері і боротьба з нею. *Правовий вісник Української академії банківської справи*. 2012. № 1 (6). С. 149–153.
2. Олійник В. М. Поняття та принципи взаємодії при виявленні та розкритті злочинів у сфері господарської діяльності. *Форум права*. 2012. № 2. С. 511–518.
3. Тарасенко О. В. Взаємодія між правоохоронними та контролюючими органами України у протидії фіктивному підприємництву: *дис... канд. юрид. наук*: 12.00.07. Ірпінь,

2018. 227 с.

4. Про Національну поліцію України : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379.

5. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 47. Ст. 2051.

6. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12.11.2015 р. № 794-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 6. Ст. 55.

7. Про Службу безпеки України : Закон України від 25.03.1992 р. № 2229-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст. 382.

8. Резнік О. М. Адміністративно-правові засади діяльності правоохоронних органів із забезпечення фінансово-економічної безпеки України: *дис...докт. юрид. наук* : 12.00.07. Суми, 2019. 509 с.

9. Кримінальний кодекс України від 05.04.2011 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.

10. Оболенцев В. Ф. Латентна злочинність: проблеми теорії та практики попередження. Харків : Видавець СПІД ФО Вапнярчук Н. М., 2005. 128 с.

11. Стеблянюк А. В. Критерії оцінювання ефективності взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів. *Правові горизонти*. 2020. № 21 (34). С. 76–81.

References:

1. Sukhonos, V. V. (2020) Lehalizatsiia zlochyynykh dokhodiv u bankivskii sferi i borotba z neiu. *Pravovyi visnyk Ukrainiskoi akademii bankivskoi spravy - Legal Bulletin of the Ukrainian Academy of Banking*, 1 (6), 149–153 [in Ukrainian].

2. Oliinyk, V. M. (2012) Poniattia ta pryntsyipy vzaiemodii pry vyjavlenni ta rozkrytti zlochyntiv u sferi hospodarskoi diialnosti. *Forum prava - Law Forum*, 2, 511–518 [in Ukrainian].

3. Tarasenko, O. V. (2018) Vzaiemodiia mizh pravookhoronnymy ta kontroliuuiuchymy orhanamy Ukrainy u protyidii fiktyvnomu pidpriemnytstvu. *Candidate's thesis*. Irpin. [in Ukrainian].

4. Pro Natsionalnu politsiiu Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 r. № 580-VIII. (2015) N. p. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy - Information of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 40-41, art. 379. [in Ukrainian].

5. Pro Natsionalne antykoruptsiine biuro Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 r. № 1698-VII. (2014) N. p. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy - Information of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 47, art. 2051. [in Ukrainian].

6. Pro Derzhavne biuro rozsliduvan : Zakon Ukrainy vid 12.11.2015 r. № 794-VIII. (2016) N. p. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy - Information of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 6, art. 55. [in Ukrainian].

7. Pro Sluzhbu bezpeky Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 25.03.1992 r. № 2229-XII. (1992) N. p. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy - Information of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 27, art. 382. [in Ukrainian].

8. Rieznik, O. M. (2019) Administratyvno-pravovi zasady diialnosti pravookhoronnykh orhaniv iz zabezpechennia finansovo-ekonomichnoi bezpeky Ukrainy. *Doctor's thesis*. Sumy. [in Ukrainian].

9. Kryminalnyi kodeks Ukrainy vid 05.04.2011 r. № 2341-III. (2011) N. p. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy - Information of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 25-26, art. 131. [in Ukrainian].

10. Obolentsev, V. F. (2005) Latentna zlochyynnist: problemy teorii ta praktyky попередження. Kharkiv. [in Ukrainian].

11. Steblianko, A. V. (2020) Kryterii otsiniuvannia efektyvnosti vzaiemodii pravookho ronnykh orhaniv z finansovymy ustanovamy shchodo protyidii lehalizatsii zlochyunnykh dok hodiv. *Pravovi horyzonty - Legal horizons*, 21(34), 76–81. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редколегії 02.10.2021

Стеблянко А. В., доктор філософії по праву, асистент кафедри фундаментальної юриспруденції та конституційного права Учебно-научного інституту права Сумського державного університету (с. Суми, Україна)

Горобець Н. С., доктор філософії по праву, преподаватель кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Учебно-научного інституту права Сумського державного університету (с. Суми, Україна)

СТРУКТУРА И СОДЕРЖАНИЕ МЕТОДИКИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ПРАВООХРАНИТЕЛЬНЫХ ОРГАНОВ С ФИНАНСОВЫМИ УЧРЕЖДЕНИЯМИ В СФЕРЕ ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ ЛЕГАЛИЗАЦИИ ПРЕСТУПНЫХ ДОХОДОВ В УКРАИНЕ

Статья посвящена вопросу необходимости разработки методики взаимодействия правоохранительных органов с финансовыми учреждениями по противодействию легализации преступных доходов.

Проанализированы структурные элементы предложенной методики, к которым отнесены субъекты взаимодействия, правовая основа взаимодействия, цели и задачи сторон взаимодействия, принципы взаимодействия, уровни взаимодействия, направления взаимодействия, формы взаимодействия, права и обязанности взаимодействующих сторон, ответственность субъектов взаимодействия, критерии оценки эффективности взаимодействия.

Ключевые слова: банковская тайна, общественное мнение, эффективность взаимодействия, критерии взаимодействия, методика, финансовая система.

Steblianko A., Doctor of Philosophy in Law, Assistant of the Department of Fundamental Jurisprudence and Constitutional Law of the Academic and Research Institute of Law (Sumy, Ukraine)

Horobets N., Doctor of Philosophy in Law, Teacher of the Department of Administrative, Commercial Law and Financial and Economic Security of the Academic and Research Institute of Law (Sumy, Ukraine)

THE STRUCTURE AND CONTENT OF THE METHODOLOGY OF INTERACTION OF LAW ENFORCEMENT AGENCIES WITH FINANCIAL INSTITUTIONS IN THE FIELD OF COMBATING MONEY LAUNDERING IN UKRAINE

The article is devoted to the need to develop a methodology for of interaction between law enforcement agencies and financial institutions to combat money laundering. It is noted that the current state of administrative legislation governing relations between law enforcement agencies and financial institutions to combat money laundering in Ukraine is

characterized by its fragmentary rather than complex nature, due to the lack of a clear administrative and legal mechanism of interaction between these entities. Emphasized, that the lack of an effective and clear mechanism of interaction between law enforcement agencies and financial institutions in the field of combating money laundering leads to low efficiency of their activities to identify, stop and investigate the facts of money laundering.

It is established that the priority of improving the administrative legislation governing relations between law enforcement agencies and financial institutions to combat money laundering should be to develop a methodology for law enforcement agencies to interact with financial institutions in the field of money laundering.

It is proved that the development and implementation of this methodology will contribute to a higher level of law enforcement by law enforcement agencies and financial institutions, as well as affect the effective and efficient cooperation in combating money laundering.

The structural elements of the proposed methodology are analyzed, which include subjects of interaction, the legal basis of interaction, the purpose and objectives of the parties, principles of interaction, levels of interaction, areas of interaction, forms of interaction, rights and responsibilities of interacting parties, responsibilities of interacting parties, criteria for evaluating the effectiveness of interaction.

Keywords: banking secrecy, public opinion, efficiency of interaction, criteria of interaction, methodology, financial system.

DOI: 10.33766/2524-0323.96.137-150

УДК 343.347.2:340.115.7

Шамсутдінов О. В., кандидат юридичних наук, професор кафедри кримінального права, кримінального процесу та криміналістики Національної академії Служби безпеки України (м. Київ, Україна)

e-mail: sun091141@gmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-9325-9227>

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ НОРМ УКРАЇНИ ТА ДЕЯКИХ ПОСТСОЦІАЛІСТИЧНИХ ДЕРЖАВ ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ПОВОДЖЕННЯ З БІОЛОГІЧНИМИ АГЕНТАМИ

У статті досліджено кримінально-правові норми Азербайджану, Білорусі, Грузії, Латвії, Литви, Молдови, Болгарії та Польщі про відповідальність за протиправне поведіння з небезпечними біологічними агентами і токсинами. Встановлено спільні та відмінні підходи у відповідному вітчизняному та зарубіжному законодавстві. Констатовано, що більшість досліджених КК відносять це правопорушення до злочинів проти довкілля; за тяжкість наслідків передбачають, окрім простого, кваліфікований та особливо кваліфікований склади цього злочину, чітко визначають необережну форму вини щодо тяжких наслідків такого порушення правил. На цій підставі сформульовано конкретні пропозиції щодо вдосконалення чинної кримінально-правової норми, передбаченої ст. 326 КК України.

© Шамсутдінов О. В., 2021